

EUROPEES PARLEMENT

2009 - 2014

Commissie juridische zaken

2011/0438(COD)

16.10.2012

ADVIES

van de Commissie juridische zaken

aan de Commissie interne markt en consumentenbescherming

inzake het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad
betreffende overheidsopdrachten
(COM(2011)0896 – C7-0006/2012 – 2011/0438(COD))

Rapporteur: Giuseppe Gargani

PA_Legam

BEKNOPTE MOTIVERING

Overheidsopdrachten moeten gebruikt worden om bij te dragen tot de verwezenlijking van de interne markt en om de economische groei in de lidstaten opnieuw op gang te brengen. In Europa besteden overheidsdiensten ongeveer 18% van het bbp van de EU aan werken, leveringen en diensten.

De rapporteur voor advies is van mening dat de aanpassing van de richtlijnen inzake overheidsopdrachten aan de volgende beginselen moet beantwoorden:

- de procedures voor alle ondernemers vereenvoudigen;
- de betrokkenheid van kmo's bevorderen;
- de best mogelijke resultaten op het vlak van prijs-kwaliteitverhouding garanderen;
- de overheidsmiddelen zo efficiënt en transparant mogelijk besteden.

Volgens de rapporteur voor advies gaat het voorstel van de Commissie in de juiste richting, vooral wat de volgende elementen betreft:

- De modernisering van procedures: de aanbestedende diensten kunnen beslissen hoe zij de opeenvolging zo praktisch mogelijk aanpakken door de gunningscriteria vóór de selectiecriteria te onderzoeken, en kunnen bij het gunnen rekening houden met het criterium van de organisatie en de kwaliteit van het personeel dat toegewezen wordt voor de uitvoering van de opdracht.
- Aanbestedende diensten krijgen het recht om ondernemers die aanzienlijk of bij voortduring tekort zijn geschoten bij de uitvoering van eerdere opdrachten, uit te sluiten.
- Aanbestedende diensten kunnen gegadigden of inschrijvers accepteren, ook als er een uitsluitingsgrond is, als zij passende maatregelen hebben genomen om de gevolgen van onwettig gedrag te verhelpen en herhaling van het wangedrag doeltreffend te voorkomen.

De rapporteur voor advies stelt enkele amendementen met juridische waarde op het wetsvoorstel van de Commissie voor, teneinde de bestaande wetgeving inzake overheidsopdrachten in Europa uit te breiden en bij te werken.

Met dit advies wil de rapporteur de cruciale elementen van de voorstellen in de tekst vanuit juridisch oogpunt belichten om zo tot de rechtszekerheid ervan bij te dragen.

De rapporteur voor advies bespeurt de volgende cruciale elementen:

- De procedure van gunning door onderhandelingen zonder bekendmaking van een aankondiging van een opdracht moet een uitzondering vormen in het brede gamma van procedures dat door de richtlijn aangereikt wordt. Daarom moeten er maximumbedragen vastgelegd worden waarboven deze procedure niet toegepast mag worden (500 000 euro voor werken en 100 000 euro voor diensten).
- Het gebruik van varianten: teneinde misbruik van dit instrument te vermijden, moet er een voor de varianten toegestane maximumprijs bepaald worden. Deze maximumprijzen moeten in de aanbestedingsdocumenten bij de minimumeisen vermeld worden.
- De mogelijkheid om een opdracht in percelen op te delen moet in overeenstemming zijn met de in de richtlijn vastgelegde doelstellingen van vereenvoudiging en efficiëntie. Teneinde het werk van de overheidsdiensten concreet te verlichten en tegelijkertijd de betrokkenheid van kleine en middelgrote ondernemingen aan overheidsopdrachten te bevorderen, moet er op voorhand beoordeeld worden of deze mogelijkheid al dan niet benut moet worden.

- Evenzo moet de mogelijkheid om enkel voor de verwerving van materiële draagkracht (economisch-financiële draagkracht) een beroep te doen op het benuttingsbeginsel beperkt worden. Met het oog op een grotere rechts- en economische zekerheid moet de hoofdelijke aansprakelijkheid tussen de ondernemer die wil gebruikmaken van de draagkracht van andere marktdeelnemers en die laatsten versterkt worden. Op die manier zou de met dit beginsel nauw samenhangende onzekerheid over de verwezenlijking van het werk opgevangen kunnen worden. Bij openbare werken moet er uiterst nauwgezet gewaakt worden over het efficiënte gebruik van de overheidsmiddelen.

- Het Hof van Justitie van de EU heeft in zijn arrest nr. 76 van 7 oktober 2004 geoordeeld dat de vastlegging van een enkel gunningscriterium in abstracte en algemene bewoordingen niet alleen in strijd is met het gemeenschapsrecht, maar ook de aanbestedende diensten de mogelijkheid ontnemt om de kenmerken van elke opdracht in aanmerking te nemen en voor elke opdracht het meest geschikte criterium te kiezen teneinde de vrije mededinging te garanderen en te verzekeren dat de beste offerte gekozen wordt. Het is daarom wenselijk dat de aanbestedende diensten een aanpak op basis van kosteneffectiviteit hanteren.

- Indien er voor de uitvoering van de opdracht een beroep moet gedaan worden op onderaannemers, moet er voorzien worden in een verplichte rechtstreekse betaling door de aanbestedende dienst aan de onderaannemers. Op die manier zou het risico op het niet-betalen van verleende diensten vermeden worden, zodat in het bijzonder aan kmo's een grotere economische zekerheid geboden wordt.

- De wezenlijke wijziging van opdrachten gedurende de termijn vereist een nieuwe gunningsprocedure. De drempel van 5% van de prijs van de aanvankelijke opdracht mag niet aangepast worden met het oog op de beoordeling van de wezenlijke wijziging van de opdracht. De Commissie vermeldt in haar voorstel dat de wijziging wezenlijk is wanneer ze meer dan 5% van de prijs van de aanvankelijke opdracht bedraagt en van deze bepaling afwijkt wanneer de eventuele prijsverhoging niet hoger is dan 50% van de waarde van de oorspronkelijke opdracht. Deze drempel moet tot 10% van de prijs van de aanvankelijke opdracht opgetrokken worden.

AMENDEMENTEN

De Commissie juridische zaken verzoekt de ten principale bevoegde Commissie interne markt en consumentenbescherming onderstaande amendementen in haar verslag op te nemen:

Amendement 1

Voorstel voor een richtlijn Overweging 5

Door de Commissie voorgestelde tekst

(5) Overeenkomstig **artikel 11** van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie moeten eisen inzake milieubescherming worden geïntegreerd in de omschrijving en uitvoering van het

Amendement

(5) Overeenkomstig **de artikelen 9, 10 en 11** van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie moeten eisen inzake milieubescherming, **alsook de bevordering van een hoog niveau van**

beleid en het optreden van de Unie, *in het bijzonder* met het oog op het bevorderen van duurzame ontwikkeling. In deze richtlijn wordt aangegeven hoe de aanbestedende diensten aan de bescherming van het milieu en het bevorderen van duurzame ontwikkeling kunnen bijdragen, met de verzekering dat zij voor hun opdrachten tegelijk de beste prijs-kwaliteitverhouding kunnen verkrijgen.

werkgelegenheid, de waarborging van een adequate sociale bescherming, bestrijding van sociale uitsluiting en een hoog niveau van onderwijs, opleiding en bescherming van de volksgezondheid worden geïntegreerd in de omschrijving en uitvoering van het beleid en het optreden van de Unie, met het oog op het bevorderen van *een uit sociaal en milieuoogpunt* duurzame ontwikkeling. In deze richtlijn wordt aangegeven hoe de aanbestedende diensten aan de bescherming van het milieu, *het maatschappelijk welzijn* en het bevorderen van duurzame ontwikkeling kunnen bijdragen *door gebruikmaking van hun beslissingsbevoegdheid voor de definitie en gunning van overheidsopdrachten*, met de verzekering dat zij voor hun opdrachten tegelijk de beste prijs-kwaliteitverhouding kunnen verkrijgen.

Amendement 2

Voorstel voor een richtlijn

Overweging 10

Door de Commissie voorgestelde tekst

(10) Uit de evaluatie van het effect en de doeltreffendheid van de EU-wetgeving inzake overheidsopdrachten is gebleken dat de uitsluiting van een aantal diensten van de volle toepassing van deze richtlijn moet worden herzien. Bijgevolg wordt de volle toepassing van de richtlijn uitgebreid tot een aantal diensten (zoals *hotel- en juridische diensten*, die *beide* een hoog percentage van grensoverschrijdende handel te zien hebben gegeven).

Amendement

(10) Uit de evaluatie van het effect en de doeltreffendheid van de EU-wetgeving inzake overheidsopdrachten is gebleken dat de uitsluiting van een aantal diensten van de volle toepassing van deze richtlijn moet worden herzien. Bijgevolg wordt de volle toepassing van de richtlijn uitgebreid tot een aantal diensten (zoals *hoteldiensten*, die een hoog percentage van grensoverschrijdende handel te zien hebben gegeven).

Motivering

Juridische diensten van louter fiduciaire aard die verankerd zijn in de structuren van de lidstaten, moeten van het voorstel voor een richtlijn uitgesloten worden omdat ze een beoordeling vereisen van subjectieve elementen met betrekking tot de bijzondere vereisten van de aanbestedende dienst.

Amendement 3

Voorstel voor een richtlijn Overweging 14

Door de Commissie voorgestelde tekst

(14) Er is een groot gebrek aan rechtszekerheid over de vraag in hoeverre de aanbestedingsregels moeten worden toegepast op de samenwerking tussen overheidsdiensten. De desbetreffende rechtspraak van het Europees Hof van Justitie wordt door de lidstaten en zelfs door de aanbestedende diensten op uiteenlopende wijze geïnterpreteerd. Het is daarom noodzakelijk te verduidelijken in welke gevallen de aanbestedingsregels niet van toepassing zijn op overeenkomsten tussen aanbestedende diensten. Bij deze verduidelijking moeten de beginselen die zijn neergelegd in de toepasselijke jurisprudentie van het Hof van Justitie, als leidraad fungeren. Het enkele feit dat beide partijen in een overeenkomst zelf aanbestedende diensten zijn, sluit op zich de toepassing van aanbestedingsregels niet uit. De toepassing van aanbestedingsregels mag echter niet ten koste gaan van de vrijheid van overheidsdiensten om te beslissen hoe zij de vervulling van hun taken van algemeen belang willen organiseren. Opdrachten die worden gegund aan gecontroleerde entiteiten, of samenwerking voor de gezamenlijke uitvoering van de taken van algemeen belang van de deelnemende aanbestedende diensten moeten daarom worden vrijgesteld van de toepassing van de aanbestedingsregels indien is voldaan aan de in deze richtlijn neergelegde voorwaarden. Deze richtlijn wil ervoor zorgen dat vrijgestelde samenwerking tussen overheidsdiensten niet leidt tot verstoring van de mededinging ten opzichte van particuliere ondernemers. De deelname van een aanbestedende dienst als inschrijver in een procedure voor de gunning van een overheidsopdracht mag evenmin leiden tot verstoring van de mededinging.

Amendement

(14) Er is een groot gebrek aan rechtszekerheid over de vraag in hoeverre de aanbestedingsregels moeten worden toegepast op de samenwerking tussen overheidsdiensten. De desbetreffende rechtspraak van het Europees Hof van Justitie wordt door de lidstaten en zelfs door de aanbestedende diensten op uiteenlopende wijze geïnterpreteerd. Het is daarom noodzakelijk te verduidelijken in welke gevallen de aanbestedingsregels niet van toepassing zijn op overeenkomsten tussen aanbestedende diensten. Bij deze verduidelijking moeten de beginselen die zijn neergelegd in de toepasselijke jurisprudentie van het Hof van Justitie, als leidraad fungeren. Het enkele feit dat beide partijen in een overeenkomst zelf aanbestedende diensten zijn, sluit op zich de toepassing van aanbestedingsregels niet uit. De toepassing van aanbestedingsregels mag echter niet ten koste gaan van de vrijheid van overheidsdiensten om te beslissen hoe zij de vervulling van hun taken van algemeen belang willen organiseren. Opdrachten die worden gegund aan gecontroleerde entiteiten, of samenwerking voor de gezamenlijke uitvoering van de taken van algemeen belang van de deelnemende aanbestedende diensten moeten daarom worden vrijgesteld van de toepassing van de aanbestedingsregels indien is voldaan aan de in deze richtlijn neergelegde voorwaarden. ***Samenwerking tussen publieke omroeporganisaties onderling en tussen publieke omroeporganisaties en hun dochterondernemingen moet worden vrijgesteld van de toepassing van deze bepalingen, voorzover zij onderworpen zijn aan de specifieke Europese mededingingsvoorschriften, om concurrentieverstoring te voorkomen.*** Deze richtlijn wil ervoor zorgen dat vrijgestelde samenwerking tussen

overheidsdiensten niet leidt tot verstoring van de mededinging ten opzichte van particuliere ondernemers. De deelname van een aanbestedende dienst als inschrijver in een procedure voor de gunning van een overheidsopdracht mag evenmin leiden tot verstoring van de mededinging.

Motivering

In dit geval moet het mededingingsrecht voorrang krijgen: volgens de gunningsvoorschriften voor in-house-opdrachten moet de "gecontroleerde rechtspersoon" op basis van vergoeding van de kosten werken, hetgeen niet verenigbaar is met de beginselen van het Europese mededingingsrecht. Dat bepaalt dat dochterondernemingen van publiekrechtelijke organisaties zich marktconform moeten gedragen. Daar komt bij dat voor de omroep wettelijk is bepaald dat omroeporganisaties en hun dochterondernemingen in het kader van het subsidiecompromis verschillende doelen moeten nastreven.

Amendement 4

Voorstel voor een richtlijn

Overweging 18

Door de Commissie voorgestelde tekst

(18) Gelet op de schadelijke gevolgen voor de concurrentie dienen procedures van gunning via onderhandelingen zonder oproep tot mededinging alleen in zeer uitzonderlijke omstandigheden te worden gebruikt. Deze uitzondering **moet worden** beperkt tot gevallen waarin volgens vaste rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie bekendmaking om redenen van overmacht niet mogelijk is of waarin het vanaf het begin duidelijk is dat daardoor niet meer concurrentie op gang zal komen, niet het minst omdat er objectief gezien slechts één ondernemer is die de opdracht kan uitvoeren. Alleen situaties van objectieve exclusiviteit kunnen het gebruik van de procedure van gunning via onderhandelingen zonder oproep tot mededinging rechtvaardigen, wanneer deze situatie van exclusiviteit niet door de aanbestedende dienst zelf is gecreëerd met het oog op de toekomstige aanbestedingsprocedure en wanneer er geen passende substituten beschikbaar zijn,

Amendement

(18) Gelet op de schadelijke gevolgen voor de concurrentie dienen procedures van gunning via onderhandelingen zonder oproep tot mededinging alleen in zeer uitzonderlijke omstandigheden te worden gebruikt **en moet er een behoorlijke rechtvaardiging worden gegeven, die dient te worden ingediend bij de in artikel 84 vastgestelde bestuursautoriteit.** Deze uitzondering **wordt** beperkt tot gevallen waarin volgens vaste rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie bekendmaking om redenen van overmacht niet mogelijk is of waarin het vanaf het begin duidelijk is dat daardoor niet meer concurrentie op gang zal komen, niet het minst omdat er objectief gezien slechts één ondernemer is die de opdracht kan uitvoeren. Alleen situaties van objectieve exclusiviteit kunnen het gebruik van de procedure van gunning via onderhandelingen zonder oproep tot mededinging rechtvaardigen, wanneer deze situatie van exclusiviteit niet door de aanbestedende dienst zelf is gecreëerd met

hetgeen grondig moet worden onderzocht.

het oog op de toekomstige aanbestedingsprocedure en wanneer er geen passende substituten beschikbaar zijn, hetgeen grondig moet worden onderzocht.

Motivering

Om gevaarlijke verstoringen van de mededinging te vermijden, moet het gebruik van de procedure van gunning door onderhandelingen zonder voorafgaande bekendmaking een uitzondering vormen. In dat opzicht moeten er maximumbedragen vastgelegd worden waarboven deze procedure niet toegepast mag worden.

Amendement 5

Voorstel voor een richtlijn Overweging 30

Door de Commissie voorgestelde tekst

(30) Om de betrokkenheid van kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) bij de aanbestedingenmarkt te bevorderen, moeten aanbestedende diensten ertoe worden aangezet opdrachten in percelen te verdelen en krijgen zij de verplichting nader toe te lichten om welke redenen zij dat niet doen. Wanneer een opdracht in percelen wordt verdeeld, kunnen aanbestedende diensten, bijvoorbeeld om de concurrentie te vrijwaren of om de continuïteit van de voorziening te waarborgen, het aantal percelen waarvoor een ondernemer kan inschrijven, beperken; zij kunnen ook het aantal percelen beperken dat aan één inschrijver kan worden gegund.

Amendement

(30) Om de betrokkenheid van kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) bij de aanbestedingenmarkt te bevorderen, moeten aanbestedende diensten ertoe worden aangezet opdrachten in percelen te verdelen en krijgen zij de verplichting nader toe te lichten om welke redenen zij dat **al dan** niet doen. Wanneer een opdracht in percelen wordt verdeeld, kunnen aanbestedende diensten, bijvoorbeeld om de concurrentie te vrijwaren of om de continuïteit van de voorziening te waarborgen, het aantal percelen waarvoor een ondernemer kan inschrijven, beperken; zij kunnen ook het aantal percelen beperken dat aan één inschrijver kan worden gegund.

Motivering

De verdeling van de opdrachten in percelen moet op voorhand systematisch door de aanbestedende dienst beoordeeld worden. Het al dan niet verdelen van opdrachten in percelen zou hoe dan ook gemotiveerd moeten worden. In de huidige formulering moet enkel de beslissing om opdrachten niet in percelen te verdelen gemotiveerd worden.

Amendement 6

Voorstel voor een richtlijn Overweging 42

(42) Inschrijvingen die abnormaal laag worden bevonden in verhouding tot de werken, leveringen of diensten, kunnen gebaseerd zijn op technisch, economisch of wettelijk ondeugdelijke veronderstellingen of praktijken. Om mogelijke nadelen tijdens de uitvoering van de opdracht te voorkomen moeten aanbestedende diensten verplicht worden nadere uitleg over de aangerekende prijs te vragen wanneer een inschrijving aanzienlijk lager ligt dan de prijzen van andere inschrijvers. Indien de inschrijver niet voldoende uitleg kan verschaffen, moet de aanbestedende dienst **het recht hebben** de inschrijving **af te wijzen**. De aanbestedende dienst is verplicht de inschrijving af te wijzen indien hij heeft vastgesteld dat de abnormaal lage prijzen het gevolg zijn van niet-nakoming van **dwingende sociaal-, arbeids- of milieurechtelijke voorschriften van de Unie of van internationale arbeidsrechtelijke voorschriften**.

(42) Inschrijvingen die abnormaal laag worden bevonden in verhouding tot de werken, leveringen of diensten, kunnen gebaseerd zijn op technisch, economisch of wettelijk ondeugdelijke veronderstellingen of praktijken. Om mogelijke nadelen tijdens de uitvoering van de opdracht te voorkomen moeten aanbestedende diensten verplicht worden nadere uitleg over de aangerekende prijs te vragen wanneer een inschrijving aanzienlijk lager ligt dan de prijzen van andere inschrijvers. Indien de inschrijver niet voldoende uitleg kan verschaffen, moet de aanbestedende dienst de inschrijving **afwijzen**. De aanbestedende dienst is **eveneens** verplicht de inschrijving af te wijzen indien hij heeft vastgesteld dat de abnormaal lage prijzen het gevolg zijn van niet-nakoming van **nationale, internationale en Europese regelgeving, en met name op het vlak van het sociaal recht, het arbeidsrecht of het milieurecht**.

Amendement 7

Voorstel voor een richtlijn Overweging 43 bis (nieuw)

(43 bis) Om overheidsopdrachten correct te kunnen laten functioneren, moet het systeem van onderaannemingen goed zijn gereguleerd, zodat wordt gewaarborgd dat de opdracht wordt uitgevoerd zoals in de bewuste inschrijving is gespecificeerd. Onderaanneming moet worden beperkt tot maximaal drie opeenvolgende verticale niveaus van onderaanneming, onverminderd strengere nationale wetgeving op dit terrein.

Amendement 8

**Voorstel voor een richtlijn
Overweging 48 bis (nieuw)**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(48 bis) De aanbestedende diensten moeten de in Richtlijn 2011/7/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 betreffende bestrijding van betalingsachterstand bij handelstransacties¹ vastgestelde betalingstermijn in acht nemen.

¹ PB L 48 van 23.2.2011, blz. 1.

Amendement 9

**Voorstel voor een richtlijn
Artikel 1 – lid 2 – alinea 2 bis (nieuw)**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

Deze richtlijn doet geen afbreuk aan het recht van overheidsinstanties op alle niveaus om te beslissen of, hoe en in welke mate zij taken van openbaar belang zelf wensen uit te voeren. Overheidsinstanties mogen taken van openbaar belang uitvoeren met hun eigen middelen, zonder dat zij verplicht zijn om een beroep te doen op externe marktdeelnemers. Zij kunnen ervoor kiezen om die taken uit te voeren in samenwerking met andere overheidsinstanties.

Amendement 10

**Voorstel voor een richtlijn
Artikel 2 – punt 6 – inleidende formule**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(6) "publiekrechtelijke **instellingen**" zijn **instellingen die voldoen** aan alle volgende kenmerken:

(6) **een** "publiekrechtelijke **instelling**" is **een instelling die voldoet** aan alle volgende kenmerken:

Amendement 11

Voorstel voor een richtlijn
Artikel 2 – punt 6 – letter a

Door de Commissie voorgestelde tekst

(a) zij **zijn** opgericht voor, **of hebben** het specifieke doel te voorzien in andere behoeften van algemeen belang dan die van industriële of commerciële aard; **in deze zin heeft een instelling die in normale marktomstandigheden werkzaam is, winst nastreeft en de met de uitoefening van haar activiteit verbonden verliezen draagt, niet het doel te voorzien in andere behoeften van algemeen belang dan die van industriële of commerciële aard;**

Amendement 12

Voorstel voor een richtlijn
Artikel 2 – punt 6 – letter b

Door de Commissie voorgestelde tekst

(b) zij **bezitten** rechtspersoonlijkheid;

Amendement 13

Voorstel voor een richtlijn
Artikel 2 – punt 10

Door de Commissie voorgestelde tekst

(10) "overheidsopdrachten voor leveringen" zijn overheidsopdrachten die betrekking hebben op de aankoop, leasing, huur of huurkoop, met of zonder koopoptie, van producten; **Als overheidsopdracht voor leveringen kunnen worden beschouwd, in bijkomende orde, plaatsings- en installatiewerkzaamheden;**

Amendement

(a) zij **is** opgericht voor het specifieke doel te voorzien in andere behoeften van algemeen belang dan die van **louter** industriële of commerciële aard;

Amendement

(b) zij **bezit** rechtspersoonlijkheid;

Amendement

(10) "overheidsopdrachten voor leveringen" zijn overheidsopdrachten die betrekking hebben op de aankoop, leasing, huur of huurkoop, met of zonder koopoptie, van producten. **Een opdracht voor leveringen kan ook leveringen van partijen in meerdere termijnen omvatten. Een opdracht voor leveringen kan in bijkomende orde betrekking hebben op werkzaamheden voor het aanbrengen en installeren;**

Amendement 14

Voorstel voor een richtlijn Artikel 8 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

Artikel 8 bis

Specifieke uitsluitingen op het gebied van andere diensten dan postdiensten

Deze richtlijn is niet van toepassing op overheidsopdrachten die voornamelijk ten doel hebben de aanbestedende diensten andere diensten dan postdiensten te laten leveren.

Voor de toepassing van deze richtlijn zijn "andere diensten dan postdiensten" diensten die op de volgende gebieden worden geleverd:

- (i) beheer van postdiensten (diensten die zowel voor als na de zending worden geleverd, inclusief "mailroom management services");*
- (ii) diensten met een toegevoegde waarde die verband houden met en volledig worden geleverd via elektronische middelen (met inbegrip van de beveiligde overdracht van gecodeerde documenten via elektronische middelen, adressenbeheerdiensten en de overdracht van geregistreerde elektronische mail);*
- (iii) diensten met betrekking tot poststukken die niet opgenomen zijn in artikel 10, lid 2, letter a), van de richtlijn nutsbedrijven, zoals ongeadresseerde "direct mail" of de levering van reclamezendingen zonder adres;*
- (iv) financiële diensten als gedefinieerd in de CPV onder referentienummers 66100000-1 tot en met 66720000-3 en in artikel 19, onder c), met inbegrip van met name postwissels en girale overschrijvingen;*
- (v) filateliediensten;*
- (vi) logistieke diensten (diensten waarbij de fysieke bezorging en/of bewaring wordt*

gecombineerd met andere niet-postale functies).

Amendement 15

Voorstel voor een richtlijn Artikel 10 – lid 1 – letter b

Door de Commissie voorgestelde tekst

(b) betreffende de aankoop, de ontwikkeling, de productie of de coproductie van programmamateriaal bestemd voor audiovisuele mediadiensten, die worden gegund door radio-omroeporganisaties, of overeenkomsten betreffende ***zendtijd die worden gegund aan aanbieders van audiovisuele mediadiensten;***

Amendement

(b) betreffende de aankoop, de ontwikkeling, de productie of de coproductie van programmamateriaal bestemd voor ***audio- en*** audiovisuele mediadiensten, die worden gegund door radio-omroeporganisaties, ***en bijbehorende voorbereidende diensten*** of overeenkomsten betreffende ***de uitzending of verspreiding van*** mediadiensten;

Motivering

Omwille van de technologieneutraliteit moet de sectorvrijstelling ook gelden voor het radio- en internetaanbod.

Amendement 16

Voorstel voor een richtlijn Artikel 10 – lid 1 – letter c

Door de Commissie voorgestelde tekst

(c) betreffende diensten van arbitrage en bemiddeling;

Amendement

(c) betreffende ***juridische diensten en*** diensten van arbitrage en bemiddeling;

Motivering

Gezien de bijzondere discretionaire en fiduciaire aard van juridische diensten moeten deze van het toepassingsgebied van onderhavige richtlijn uitgesloten worden.

Amendement 17

Voorstel voor een richtlijn Artikel 10 – lid 1 – letter d

Door de Commissie voorgestelde tekst

(d) inzake financiële diensten betreffende de uitgifte, de aankoop, de verkoop en de

Amendement

(d) inzake financiële diensten betreffende de uitgifte, de aankoop, de verkoop en de

overdracht van effecten of andere financiële instrumenten, in de zin van Richtlijn 2004/39/EG van het Europees Parlement en de Raad, door de centrale banken verleende diensten en activiteiten die zijn uitgevoerd in het kader van de Europese faciliteit voor financiële stabiliteit;

overdracht van effecten of andere financiële instrumenten, in de zin van Richtlijn 2004/39/EG van het Europees Parlement en de Raad, **in het bijzonder transacties om aanbestedende overheidsdiensten van geld of kapitaal te voorzien**, door de centrale banken verleende diensten en activiteiten die zijn uitgevoerd in het kader van de Europese faciliteit voor financiële stabiliteit;

Motivering

Het opnemen van leningen door gemeenten moet niet onder de richtlijn vallen. Er is geen behoefte aan een EU-regeling voor de kredietverstrekking aan gemeenten, omdat de nationale voorschriften over gemeentelijke begrotingsrechten duidelijk bepalen wanneer het aangaan van een lening toelaatbaar is.

Amendement 18

Voorstel voor een richtlijn Artikel 10 – lid 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

Audiovisuele mediadiensten als bedoeld onder b) omvatten alle vormen van transmissie en distributie met behulp van een elektronisch netwerk.

Amendement

Audio- en audiovisuele mediadiensten als bedoeld onder b) omvatten alle vormen van transmissie en distributie met behulp van een elektronisch netwerk.

Motivering

Omwille van de technologieneutraliteit moeten in deze alinea niet alleen audiovisuele, maar ook audiomediadiensten worden vermeld.

Amendement 19

Voorstel voor een richtlijn Artikel 15 – alinea 2 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

De precieze inhoud van overheidsopdrachten wordt openbaar gemaakt.

Amendement 20

Voorstel voor een richtlijn
Artikel 18 – lid 2 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

2 bis. De leden 1 en 2 staan openbaarmaking van contracten, nadat deze gesloten zijn, met inbegrip van eventuele latere wijzigingen, niet in de weg.

Amendement 21

Voorstel voor een richtlijn
Artikel 30 – lid 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

1. De lidstaten kunnen bepalen dat aanbestedende diensten uitsluitend in de gevallen als bepaald in de leden 2 tot en met 5 voor het gunnen van overheidsopdrachten gebruik kunnen maken van een procedure van gunning door onderhandelingen zonder voorafgaande bekendmaking.

1. De lidstaten kunnen bepalen dat aanbestedende diensten uitsluitend in de gevallen als bepaald in de leden 2 tot en met 5 voor het gunnen van overheidsopdrachten gebruik kunnen maken van een procedure van gunning door onderhandelingen zonder voorafgaande bekendmaking. ***In dit geval moeten de aanbestedende diensten bij de in artikel 84 bis genoemde toezichtsinstantie een gedetailleerd verslag indienen met een behoorlijke rechtvaardiging.***

Amendement 22

Voorstel voor een richtlijn
Artikel 30 – lid 2 – alinea 1 – letter a

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(a) wanneer in het kader van een openbare of niet-openbare procedure geen of geen geschikte inschrijvingen of geen aanvragen tot deelneming zijn ingediend, mits de oorspronkelijke voorwaarden van de opdracht niet ***wezenlijk*** worden gewijzigd ***en aan de Commissie of de overeenkomstig artikel 84 aangewezen nationale toezichtsinstantie op hun verzoek een verslag wordt overgelegd;***

(a) wanneer in het kader van een openbare of niet-openbare procedure geen of geen geschikte inschrijvingen of geen aanvragen tot deelneming zijn ingediend, mits de oorspronkelijke voorwaarden van de opdracht niet worden gewijzigd;

Amendement 23

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 43 – lid 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

1. Aanbestedende diensten kunnen inschrijvers toestaan varianten in te dienen. Zij vermelden in de aankondiging van de opdracht, of als een vooraankondiging als oproep tot mededinging wordt gebruikt, in de uitnodiging tot bevestiging van belangstelling, of zij varianten al dan niet toestaan. Varianten zijn niet toegestaan zonder een dergelijke vermelding.

Amendement

1. Aanbestedende diensten kunnen inschrijvers toestaan varianten in te dienen **die niet meer bedragen dan 1/6 van de overeengekomen totale prijs**. Zij vermelden in de aankondiging van de opdracht, of als een vooraankondiging als oproep tot mededinging wordt gebruikt, in de uitnodiging tot bevestiging van belangstelling, of zij varianten al dan niet toestaan. Varianten zijn niet toegestaan zonder een dergelijke vermelding.

Motivering

Wanneer varianten zonder scrupules gebruikt worden, zou dit de mededinging kunnen vervalsen en de rechtszekerheid in het gedrang kunnen brengen. Daarom heeft het zin om een specifieke bepaling op te nemen die voorziet in een maximaal toegestane prijs voor de varianten als vooraf door de aanbestedende diensten bepaalde minimumvereiste. De nationale wetgeving bevat in dat opzicht verschillende referentieparameters ter bevestiging van de doeltreffendheid van een dergelijke bepaling.

Amendement 24

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 44 – lid 1 – alinea 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

1. Overheidsopdrachten kunnen worden onderverdeeld in homogene of heterogene percelen. Voor opdrachten met een waarde die gelijk is aan of hoger dan de in artikel 4 bepaalde drempels maar overeenkomstig het bepaalde in artikel 5 niet lager dan 500 000 euro, verschaft de aanbestedende dienst, **wanneer hij het niet passend acht de opdracht in percelen te verdelen**, in de aankondiging van de opdracht of in de uitnodiging tot bevestiging van belangstelling een specifieke **toelichting over** zijn motieven **daarvoor**.

Amendement

1. Overheidsopdrachten kunnen worden onderverdeeld in homogene of heterogene percelen. Voor opdrachten met een waarde die gelijk is aan of hoger dan de in artikel 4 bepaalde drempels maar overeenkomstig het bepaalde in artikel 5 niet lager dan 500 000 euro, verschaft de aanbestedende dienst in de aankondiging van de opdracht of in de uitnodiging tot bevestiging van belangstelling een specifieke **uitleg bij** zijn motieven **om de opdracht al dan niet in percelen te verdelen**.

Motivering

De verdeling van de opdrachten in percelen moet op voorhand systematisch door de aanbestedende dienst beoordeeld worden om te vermijden dat er zonder onderscheid een beroep gedaan wordt op het benuttingsbeginsel. Daarom zou het al dan niet verdelen van opdrachten in percelen hoe dan ook gemotiveerd moeten worden; in de huidige formulering moet echter enkel de beslissing om opdrachten niet in percelen te verdelen gemotiveerd worden.

Amendement 25

Voorstel voor een richtlijn Artikel 49 – lid 3

Door de Commissie voorgestelde tekst

3. De in artikel 46, lid 2 en artikel 47 bedoelde aankondigingen worden onverkort bekendgemaakt in een officiële taal van de Unie als gekozen door de aanbestedende dienst. Alleen de tekst in deze taalversie is authentiek. ***Een samenvatting met de belangrijke gegevens van elke aankondiging wordt in de andere officiële talen bekendgemaakt.***

Amendement

3. De in artikel 46, lid 2 en artikel 47 bedoelde aankondigingen worden onverkort bekendgemaakt in een officiële taal van de Unie als gekozen door de aanbestedende dienst. Alleen de tekst in deze taalversie is authentiek.

Amendement 26

Voorstel voor een richtlijn Artikel 53 – lid 2 – letter d

Door de Commissie voorgestelde tekst

(d) iedere inschrijver die een ontvankelijke inschrijving heeft ingediend, over het verloop en de voortgang van de onderhandelingen en de dialoog met de inschrijvers.

Amendement

Schrappen

Amendement 27

Voorstel voor een richtlijn Artikel 54 – lid 4

Door de Commissie voorgestelde tekst

4. De Commissie is bevoegd overeenkomstig artikel 89 gedelegeerde handelingen vast te stellen tot ***wijziging***

Amendement

4. De Commissie is bevoegd overeenkomstig artikel 89 gedelegeerde handelingen vast te stellen tot ***aanvulling***

van de in bijlage XI bedoelde lijst, wanneer dit noodzakelijk is ten gevolge van de sluiting van nieuwe internationale overeenkomsten of de wijziging van bestaande internationale overeenkomsten.

van de in bijlage XI bedoelde lijst, wanneer dit noodzakelijk is ten gevolge van de sluiting van nieuwe internationale overeenkomsten of de wijziging van bestaande internationale overeenkomsten.

Amendement 28

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 55 – lid 1 – alinea 1 – letter e bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(e bis) deelname aan uitbuiting in de vorm van mensenhandel en kinderarbeid zoals beschreven in Richtlijn 2011/36/EU van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2011 inzake de voorkoming en bestrijding van mensenhandel en de bescherming van slachtoffers daarvan¹.

¹ PB L 101 van 15.4.2011, blz. 1.

Amendement 29

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 55 – lid 3 – alinea 1 – inleidende formule

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

3. Een aanbestedende dienst *kan* een ondernemer van deelname aan een overheidsopdracht *uitsluiten* indien aan een van de volgende voorwaarden is voldaan:

3. Een aanbestedende dienst *sluit* een ondernemer van deelname aan een overheidsopdracht *uit* indien aan een van de volgende voorwaarden is voldaan:

Amendement 30

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 56 – lid 1 – alinea 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

Zij zijn niet verplicht alle in de leden 2, 3 en 4, bedoelde voorwaarden op te leggen *maar* kunnen *geen* andere eisen stellen.

Zij zijn niet verplicht alle in de leden 2, 3 en 4, bedoelde voorwaarden op te leggen *en* kunnen andere eisen stellen.

Amendement 31

Voorstel voor een richtlijn Artikel 56 – lid 4 – alinea 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

Met betrekking tot de technische bekwaamheid en beroepsbekwaamheid **kunnen** aanbestedende diensten **eisen** dat ondernemers over de noodzakelijke personele en technische middelen en ervaring beschikken om de opdracht volgens een passende kwaliteitsnorm **uit te voeren**. Aanbestedende diensten kunnen tot de bevinding komen dat ondernemers de opdracht **niet volgens een passende kwaliteitsnorm zullen uitvoeren** wanneer zij hebben **heeft** vastgesteld dat er sprake is van belangenconflicten die de uitvoering van de opdracht negatief kunnen beïnvloeden.

Amendement

Met betrekking tot de technische bekwaamheid en beroepsbekwaamheid **eisen** aanbestedende diensten dat ondernemers over de noodzakelijke personele en technische middelen en ervaring beschikken om de opdracht **uit te voeren** volgens een passende kwaliteitsnorm **en, op verzoek van de aanbestedende dienst, in overeenstemming met speciale uitvoeringsvoorwaarden, zoals bedoeld in artikel 70**. Aanbestedende diensten kunnen tot de bevinding komen dat ondernemers **niet in staat zijn** de opdracht **zoals vereist uit te voeren** wanneer zij hebben vastgesteld dat er sprake is van belangenconflicten die de uitvoering van de opdracht negatief kunnen beïnvloeden.

Amendement 32

Voorstel voor een richtlijn Artikel 62 – lid 1 – alinea 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

1. Met betrekking tot de in artikel 56, lid 3, bedoelde criteria inzake economische en financiële draagkracht en de in artikel 56, lid 4, bedoelde criteria inzake technische bekwaamheid en beroepsbekwaamheid kan een ondernemer zich, in voorkomend geval en voor een bepaalde opdracht, beroepen op de draagkracht van andere entiteiten, **ongeacht** de juridische aard van zijn banden met die entiteiten. In dat geval toont hij ten behoeve van de aanbestedende dienst aan dat hij voor de volledige geldigheidsduur van de erkenningsregeling kan beschikken over deze middelen, bijvoorbeeld door overlegging van de desbetreffende verbintenis van deze diensten. **Voor de economische en**

Amendement

1. Met betrekking tot de in artikel 56, lid 3, bedoelde criteria inzake economische en financiële draagkracht en de in artikel 56, lid 4, bedoelde criteria inzake technische bekwaamheid en beroepsbekwaamheid kan een ondernemer zich, in voorkomend geval en voor een bepaalde opdracht, **enkel** beroepen op de **materiële** draagkracht van andere entiteiten, **zonder** de juridische aard van zijn banden met die entiteiten **buiten beschouwing te laten**. In dat geval toont hij ten behoeve van de aanbestedende dienst aan dat hij voor de volledige geldigheidsduur van de erkenningsregeling kan beschikken over deze middelen, bijvoorbeeld door overlegging van de desbetreffende verbintenis van deze

financiële draagkracht kunnen aanbestedende diensten eisen dat de ondernemer en deze diensten gezamenlijk instaan voor de uitvoering van de opdracht.

diensten. **Aanbestedende** diensten eisen dat de ondernemer en deze diensten gezamenlijk instaan voor de uitvoering van de opdracht.

Motivering

Met het oog op rechts- en economische zekerheid bij de gunning en uitvoering van de overheidsopdracht moet het gebruik van het benuttingsbeginsel om enkel materiële draagkracht te verwerven beperkt worden. Bovendien moet de hoofdelijke aansprakelijkheid tussen de ondernemer en de marktdeelnemers op wie de ondernemer een beroep wil doen bij de uitvoering van de overheidsopdracht versterkt worden door ze verplicht te maken. De beschikbaarheid van de middelen kan enkel voortkomen uit een juridische band tussen de benuttende en de aanbiedende onderneming.

Amendement 33

Voorstel voor een richtlijn Artikel 62 – lid 1 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

1 bis. De benuttende en de aanbiedende onderneming kunnen zich niet tegelijkertijd beroepen op de eisen inzake draagkracht.

Amendement 34

Voorstel voor een richtlijn Artikel 66

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

1. Onverminderd nationale wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen betreffende de vergoeding van bepaalde diensten **zijn de criteria** op basis waarvan aanbestedende diensten een opdracht gunnen:

1. Onverminderd nationale wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen betreffende de vergoeding van bepaalde diensten **is het criterium** op basis waarvan aanbestedende diensten een opdracht gunnen **de economisch meest voordelige inschrijving.**

(a) de economisch meest voordelige inschrijving;

(b) de laagste kostprijs.

De kosten kunnen naar keuze van de aanbestedende dienst worden beoordeeld op basis van de prijs alleen of op basis van kosteneffectiviteit, zoals een beoordeling van de levenscycluskosten, onder de in

artikel 67 bepaalde voorwaarden.

2. De *in lid 1, onder a), bedoelde* economisch meest voordelige *inschrijving wordt uit het oogpunt van de aanbestedende dienst vastgesteld* op basis van criteria die verband houden met het voorwerp van de betrokken opdracht.

Deze criteria omvatten naast de *in lid 1, onder b), bedoelde* prijs of kosten andere criteria die verband houden met het voorwerp van de betrokken opdracht, *zoals:*

(a) kwaliteit, waaronder technische waarde, esthetische en functionele kenmerken, toegankelijkheid, geschiktheid van het ontwerp voor alle gebruikers, *milieukenmerken* en innovatief karakter;

(b) voor opdrachten voor diensten en opdrachten die betrekking hebben op het ontwerpen van werken, *kunnen* de organisatie, de kwalificatie en de ervaring van het bij de uitvoering van de opdracht betrokken personeel in aanmerking *worden* genomen, met als gevolg dat dit personeel na de gunning van de opdracht alleen kan worden vervangen met instemming van de aanbestedende dienst, die moet nagaan of met deze vervangingen een evenwaardige organisatie en kwaliteit wordt verzekerd;

(c) klantenservice en technische bijstand, leveringsdatum en leveringsperiode of termijn voor voltooiing;

(d) het specifieke proces van productie of levering van de gevraagde werken, goederen of diensten of in elk ander

2. De *aanbestedende dienst beoordeelt welke inschrijving de* economisch meest voordelige *is* op basis van criteria die verband houden met het voorwerp van de betrokken opdracht.

Deze criteria omvatten naast de prijs of kosten andere criteria die verband houden met het voorwerp van de betrokken opdracht.

De kosten kunnen worden beoordeeld op basis van kosteneffectiviteit, zoals een beoordeling van de levenscycluskosten, onder de in artikel 67 bepaalde voorwaarden.

Voor gestandaardiseerde producten en diensten waarvan de inhoud vooraf kan worden bepaald door de aard ervan, kan prijs/kosten het doorslaggevende aanbestedingscriterium zijn.

De andere criteria zijn onder andere:

(a) kwaliteit, waaronder technische waarde, esthetische en functionele kenmerken, toegankelijkheid, geschiktheid van het ontwerp voor alle gebruikers, *milieu- en sociale kenmerken* en innovatief karakter;

(b) voor opdrachten voor diensten en opdrachten die betrekking hebben op het ontwerpen van werken, *worden* de organisatie, de kwalificatie en de ervaring van het bij de uitvoering van de opdracht betrokken personeel in aanmerking genomen, met als gevolg dat dit personeel na de gunning van de opdracht alleen kan worden vervangen met instemming van de aanbestedende dienst, die moet nagaan of met deze vervangingen een evenwaardige organisatie en kwaliteit wordt verzekerd;

(c) klantenservice en technische bijstand, leveringsdatum en leveringsperiode of termijn voor voltooiing;

(d) het specifieke proces van productie of levering van de gevraagde werken, goederen of diensten of in elk ander

stadium van de levenscyclus, als bedoeld in artikel 2, punt 22, voorzover deze criteria nader bepaald zijn overeenkomstig lid 4 en betrekking hebben op factoren die rechtstreeks verband houden met deze processen en het specifieke proces van productie of verrichting van de gevraagde werken, leveringen of diensten kenmerken.

3. De lidstaten kunnen bepalen dat de gunning van bepaalde soorten opdrachten wordt gebaseerd op de economisch meest voordelige aanbidding als bedoeld in lid 1, onder a), en lid 2.

4. Gunningscriteria *verlenen de aanbestedende dienst geen onbeperkte keuzevrijheid*. Zij zorgen ervoor dat daadwerkelijke mededinging mogelijk blijft en worden onderworpen aan voorschriften waarmee de door de inschrijvers verstrekte informatie daadwerkelijk kan worden gecontroleerd. Aanbestedende diensten controleren op basis van de door de inschrijvers verstrekte informatie en bewijsmiddelen daadwerkelijk of de inschrijvingen aan de gunningscriteria voldoen.

5. In het in lid 1, onder a), bedoelde geval specificceert de aanbestedende dienst in de aankondiging van de opdracht, de uitnodiging tot bevestiging van belangstelling, de aanbestedingsdocumenten of, bij de concurrentiegerichte dialoog, in het beschrijvende document, het relatieve gewicht dat hij voor de bepaling van de economisch meest voordelige inschrijving aan elk van de gekozen criteria toekent.

Dit relatieve gewicht kan worden uitgedrukt in een marge met een passend verschil tussen minimum en maximum.

Wanneer weging om objectieve redenen niet mogelijk is, vermeldt de aanbestedende dienst de criteria in dalende graad van belangrijkheid.

stadium van de levenscyclus, als bedoeld in artikel 2, punt 22, voorzover deze criteria nader bepaald zijn overeenkomstig lid 4 en betrekking hebben op factoren die rechtstreeks verband houden met deze processen en het specifieke proces van productie of verrichting van de gevraagde werken, leveringen of diensten kenmerken.

4. Gunningscriteria zorgen ervoor dat daadwerkelijke mededinging mogelijk blijft en worden onderworpen aan voorschriften waarmee de door de inschrijvers verstrekte informatie daadwerkelijk kan worden gecontroleerd. Aanbestedende diensten controleren op basis van de door de inschrijvers verstrekte informatie en bewijsmiddelen daadwerkelijk of de inschrijvingen aan de gunningscriteria voldoen.

5. De aanbestedende dienst specificceert in de aankondiging van de opdracht, de uitnodiging tot bevestiging van belangstelling, de aanbestedingsdocumenten of, bij de concurrentiegerichte dialoog, in het beschrijvende document, het relatieve gewicht dat hij voor de bepaling van de economisch meest voordelige inschrijving aan elk van de gekozen criteria toekent.

Dit relatieve gewicht kan worden uitgedrukt in een marge met een passend verschil tussen minimum en maximum.

Wanneer weging om objectieve redenen niet mogelijk is, vermeldt de aanbestedende dienst de criteria in dalende graad van belangrijkheid.

Amendement 35

Voorstel voor een richtlijn
Artikel 67 – lid 3 – alinea 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

3. Ingeval als onderdeel van een wetgevingshandeling van de Unie, inclusief bij gedelegeerde handelingen uit hoofde van sector specifieke regelgeving, een gemeenschappelijke methodologie voor de berekening van levenscycluskosten wordt vastgesteld, is deze **van toepassing wanneer de levenscycluskosten deel uitmaken van de** in artikel 66, lid 1, bedoelde **gunningscriteria**.

Amendement 36

Voorstel voor een richtlijn
Artikel 69 – leden 1 t/m 3

Door de Commissie voorgestelde tekst

1. De aanbestedende dienst **verzoekt ondernemers om toelichting over de gevraagde prijs of kosten wanneer aan alle volgende voorwaarden is voldaan:**

(a) de aangerekende prijs of kosten **zijn** meer dan **50%** lager dan de gemiddelde prijs of kosten van de andere inschrijvingen;

(b) **de aangerekende prijzen of kosten zijn meer dan 20% lager dan de prijzen of kosten van de tweede laagste inschrijving;**

(c) **er zijn ten minste vijf inschrijvingen ingediend;**

2. Wanneer inschrijvingen om andere redenen abnormaal laag lijken, **kunnen** aanbestedende diensten **ook** om toelichting **verzoeken**.

3. De in de leden 1 en 2 bedoelde toelichting **kan in het bijzonder** betrekking **hebben** op:

(a) de doelmatigheid van de bouwmethode,

Amendement

3. Ingeval als onderdeel van een wetgevingshandeling van de Unie, inclusief bij gedelegeerde handelingen uit hoofde van sector specifieke regelgeving, een gemeenschappelijke methodologie voor de berekening van levenscycluskosten wordt vastgesteld, is deze **conform het** in artikel 66, lid 1, bedoelde **gunningscriterium van toepassing**.

Amendement

1. De aanbestedende dienst **preciseert in de aankondiging van de opdracht dat het laagst mogelijke bod maximaal 25% onder de in de uitnodiging tot inschrijving bepaalde prijs mag liggen**.

De aanbestedende dienst verzoekt ondernemers om toelichting over de gevraagde prijs of kosten indien de aangerekende prijs of kosten meer dan 25% lager zijn dan de gemiddelde prijs of kosten van de andere inschrijvingen.

2. Wanneer inschrijvingen om andere redenen abnormaal laag lijken, **verzoeken** aanbestedende diensten om toelichting.

3. De in de leden 1 en 2 bedoelde toelichting **heeft** betrekking op:

(a) de doelmatigheid van de bouwmethode,

het fabricageproces of de geleverde diensten;

(b) de gekozen technische oplossingen of uitzonderlijk gunstige omstandigheden waarvan de inschrijver bij de levering van de producten, het verrichten van de diensten of de uitvoering van de werken kan profiteren;

(c) de originaliteit van de door de inschrijver voorgestelde werken, leveringen of diensten;

(d) naleving, *tenminste op gelijkwaardige wijze*, van verplichtingen uit hoofde van wetgeving van de Unie op het gebied van sociaal, arbeids- of milieurecht of met betrekking tot de in bijlage XI vermelde bepalingen van internationaal sociaal en milieurecht, of indien deze niet van toepassing zijn, uit hoofde van andere regelingen die een gelijkwaardig beschermingsniveau bieden;

(e) de eventuele ontvangst van staatssteun door de inschrijver.

het fabricageproces of de geleverde diensten;

(b) de gekozen technische oplossingen of uitzonderlijk gunstige omstandigheden waarvan de inschrijver bij de levering van de producten, het verrichten van de diensten of de uitvoering van de werken kan profiteren;

(c) de originaliteit van de door de inschrijver voorgestelde werken, leveringen of diensten;

(d) naleving van verplichtingen uit hoofde van wetgeving van de Unie op het gebied van sociaal, arbeids- of milieurecht of met betrekking tot de in bijlage XI vermelde bepalingen van internationaal sociaal en milieurecht, of indien deze niet van toepassing zijn, uit hoofde van andere regelingen die een gelijkwaardig beschermingsniveau bieden;

(e) de eventuele ontvangst van staatssteun door de inschrijver.

Amendement 37

Voorstel voor een richtlijn Artikel 71 – lid 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

2. De lidstaten kunnen bepalen dat de aanbestedende dienst verschuldigde betalingen *op verzoek van de* onderaannemer en wanneer de aard van de opdracht dit mogelijk maakt, rechtstreeks aan de onderaannemer overmaakt voor werken, leveringen of diensten aan de hoofdaannemer. In dat geval voeren de lidstaten passende mechanismen in waardoor de hoofdaannemer zich kan verzetten tegen onverschuldigde betalingen. Regelingen betreffende deze wijze van betaling worden in de aanbestedingsdocumenten omschreven.

Amendement

2. De lidstaten kunnen bepalen dat de aanbestedende dienst verschuldigde betalingen, *indien* de onderaannemer *daarom verzoekt* en wanneer de aard van de opdracht dit mogelijk maakt, rechtstreeks aan de onderaannemer overmaakt voor werken, leveringen of diensten aan de hoofdaannemer. In dat geval voeren de lidstaten passende mechanismen in waardoor de hoofdaannemer zich kan verzetten tegen onverschuldigde betalingen. Regelingen betreffende deze wijze van betaling worden in de aanbestedingsdocumenten omschreven.

Motivering

Rechtstreekse betaling moet alleen in overweging worden genomen als de onderaannemer hierom verzoekt, en niet in alle gevallen waarin de aard van de opdracht dit mogelijk maakt. Als de aanbestedende diensten rechtstreekse betalingen aan alle onderaannemers moeten verrichten wanneer dat op grond van de aard van de opdracht mogelijk is, ontstaat een administratieve last die niet alle instanties aankunnen.

Amendement 38

Voorstel voor een richtlijn Artikel 72 – lid 4

Door de Commissie voorgestelde tekst

4. Wanneer de waarde van de wijziging in geld kan worden uitgedrukt, wordt de wijziging niet geacht wezenlijk te zijn in de zin van lid 1 wanneer de waarde ervan de in artikel 4 vastgestelde drempels niet overschrijdt en wanneer deze minder dan **5%** van de prijs van de aanvankelijke opdracht bedraagt, mits de wijziging de algemene aard van de opdracht niet wijzigt. Wanneer een aantal opeenvolgende wijzigingen plaatsvinden, wordt de waarde beoordeeld op basis van de cumulatieve waarde van de opeenvolgende wijzigingen.

Amendement

4. Wanneer de waarde van een wijziging in geld kan worden uitgedrukt, wordt de wijziging niet geacht wezenlijk te zijn in de zin van lid 1 wanneer de waarde ervan de in artikel 4 vastgestelde drempels niet overschrijdt en wanneer deze minder dan **10%** van de prijs van de aanvankelijke opdracht bedraagt, mits de wijziging de algemene aard van de opdracht niet wijzigt. Wanneer een aantal opeenvolgende wijzigingen plaatsvinden, wordt de waarde beoordeeld op basis van de cumulatieve waarde van de opeenvolgende wijzigingen.

Motivering

Teneinde de aanbestedende diensten niet met overvloedig werk te overstelpen en de procedure niet te verzwaren met nieuwe aanbestedingsprocedures voor hetzelfde werk of dezelfde dienst, moet het toepassingsgebied van deze bepaling uitgebreid worden. Zo moet de nieuwe bepaling stellen dat een wijziging van de opdracht als niet wezenlijk beschouwd wordt en bijgevolg geen nieuwe aanbestedingsprocedure vereist wanneer ze niet meer dan 10% van de prijs van de aanvankelijke opdracht bedraagt.

Amendement 39

Voorstel voor een richtlijn Artikel 75 – lid 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

1. Aanbestedende diensten die voornemens zijn om een overheidsopdracht te gunnen voor de in artikel 74 bedoelde diensten, maken hun

Amendement

Schrappen

*voornemen hiertoe kenbaar via een
aankondiging van opdracht.*

Amendement 40

Voorstel voor een richtlijn Artikel 75 – lid 3 – alinea 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

3. De in *de leden 1 en 2* bedoelde
aankondigingen bevatten de in bijlage VI,
delen H en I, omschreven informatie *in
overeenstemming met de
standaardformulieren.*

Amendement

3. De in *lid 2* bedoelde aankondigingen
bevatten de in bijlage VI, *deel I*,
omschreven informatie.

Amendement 41

Voorstel voor een richtlijn Artikel 75 – lid 3 – alinea 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

*De Commissie stelt de
standaardformulieren vast. Deze
uitvoeringshandelingen worden
vastgesteld overeenkomstig de in artikel
91 bedoelde raadplegingsprocedure.*

Amendement

Schrappen

Amendement 42

Voorstel voor een richtlijn Artikel 75 – lid 4

Door de Commissie voorgestelde tekst

4. De in *de leden 1 en 2* bedoelde
aankondigingen worden bekendgemaakt
overeenkomstig artikel 49.

Amendement

4. De in *lid 2* bedoelde aankondigingen
worden bekendgemaakt overeenkomstig
artikel 49.

Amendement 43

Voorstel voor een richtlijn Artikel 76 – lid 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

2. De lidstaten zorgen ervoor dat aanbestedende diensten rekening kunnen houden met de noodzaak de kwaliteit, continuïteit, toegankelijkheid, beschikbaarheid en volledigheid van de diensten, de specifieke behoeften van verschillende categorieën gebruikers, de betrokkenheid en inspraak van gebruikers en de innovatie te verzekeren. De lidstaten kunnen ook bepalen dat de keuze van de dienstenaanbieder niet alleen op de prijs voor de verrichting van de dienst wordt gebaseerd.

Amendement

2. De lidstaten zorgen ervoor dat aanbestedende diensten rekening kunnen houden met de noodzaak de kwaliteit, continuïteit, toegankelijkheid, beschikbaarheid en volledigheid van de diensten, de specifieke behoeften van verschillende categorieën gebruikers, de betrokkenheid en inspraak van gebruikers en de innovatie, **de consumentenbescherming en de sociale integratie** te verzekeren. De lidstaten kunnen ook bepalen dat de keuze van de dienstenaanbieder niet alleen op de prijs voor de verrichting van de dienst wordt gebaseerd.

Amendement 44

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 76 – lid 2 – alinea 1 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

De lidstaten zien erop toe dat de aanbestedende diensten volledig betaalkrchtig zijn jegens de betrokken bedrijven en dat de aanbestedende diensten bij wijze van preventie tevens een adequaat garantie-instrument instellen ter dekking van de vorderingen van bedrijven.

Motivering

Het valt niet meer te billijken dat overheidsinstanties particuliere bedrijven langdurig op hun geld laten wachten voor geleverde werken en diensten. De instelling van een garantie-instrument ter dekking van de geldelijke aanspraken die een bedrijf kan laten gelden voor de uitvoering van een werk zou de effectieve betaling daarvan kunnen afdwingen.

Amendement 45

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 84 – lid 1 – alinea 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

1. De lidstaten wijzen één onafhankelijke *instantie* aan die belast *is* met toezicht op en coördinatie van uitvoeringsactiviteiten (hierna "*de toezichtsinstantie*"). De lidstaten stellen de Commissie op de hoogte van de aangewezen instantie.

Amendement

1. De lidstaten wijzen, *al naargelang hun nationaal respectievelijk federaal bestel*, één *of meerdere* onafhankelijke *instanties* aan die belast *zijn* met toezicht op en coördinatie van uitvoeringsactiviteiten (hierna "*de toezichtsinstanties*"). De lidstaten stellen de Commissie op de hoogte van de aangewezen instantie.

De lidstaten die reeds beschikken over onafhankelijke instanties kunnen deze instanties behouden zolang ze zich van alle hieronder vermelde taken kwijten.

Amendement 46

**Voorstel voor een richtlijn
Artikel 84 – lid 3 – alinea 1 – letter b**

Door de Commissie voorgestelde tekst

(b) juridisch advies aan aanbestedende diensten over de interpretatie van aanbestedingsregels en -beginselen en over de toepassing van aanbestedingsregels in specifieke gevallen;

Amendement

Schrappen

Motivering

Juridische diensten zijn altijd onderhevig geweest en zijn nog altijd onderhevig aan een vertrouwensrelatie met de beroepsbeoefenaar die gebaseerd is op de effectieve beroepsbekwaamheid van die laatste en gewaarborgd wordt door strikte deontologische voorschriften. Daarom mogen ze niet door een toezichthoudende overheidsinstantie gecontroleerd worden, laat staan onder het toepassingsgebied van deze richtlijn vallen.

Amendement 47

**Voorstel voor een richtlijn
Artikel 84 – lid 3 – alinea 1 – letter c**

Door de Commissie voorgestelde tekst

(c) verstrekking van initiatiefadviezen en richtsnoeren over aangelegenheden van algemeen belang met betrekking tot de interpretatie en toepassing van

Amendement

(c) uitwerking van richtlijnen over aangelegenheden van algemeen belang met betrekking tot de interpretatie en toepassing van aanbestedingsregels, vaak

aanbestedingsregels, vaak terugkerende vragen en systeemgebonden moeilijkheden betreffende de toepassing van aanbestedingsregels, op basis van de bepalingen van deze richtlijn en de desbetreffende rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie;

terugkerende vragen en systeemgebonden moeilijkheden betreffende de toepassing van aanbestedingsregels, op basis van de bepalingen van deze richtlijn en de desbetreffende rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie;

Motivering

De nieuwe voorgestelde formulering sluit dichter aan bij het mandaat van de instantie die aangeduid moet worden om toezicht te houden op de tenuitvoerlegging en toepassing van de vastgestelde regels.

Amendement 48

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 84 – lid 3 – alinea 1 – letter d

Door de Commissie voorgestelde tekst

(d) invoering en toepassing van algemene, werkbare, 'red flag' *indicatorsystemen* om gevallen van fraude, corruptie, belangenconflicten en andere ernstige onregelmatigheden te voorkomen, op te sporen en op passende wijze te melden;

Amendement

(d) invoering en toepassing van algemene, werkbare, "red flag" *indicator- en monitoringsystemen* om gevallen van fraude, corruptie, belangenconflicten en andere ernstige onregelmatigheden *alsmede specifieke schendingen van de bepalingen van de artikelen 54, 55 en 71* te voorkomen, op te sporen en op passende wijze te melden;

Amendement 49

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 84 – lid 3 – alinea 1 – letter f bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(f bis) behandeling van de verslagen die haar zijn toegezonden door aanbestedende diensten die gebruik willen maken van een onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande aankondiging;

Amendement 50

Voorstel voor een richtlijn
Artikel 84 – lid 3 – alinea 3

Door de Commissie voorgestelde tekst

De lidstaten machtigen de toezichtsinstantie om in beroepsprocedures tegen beslissingen van aanbestedende diensten krachtens nationaal recht bevoegde gerechtelijke instanties aan te zoeken wanneer deze een schending heeft vastgesteld tijdens haar activiteiten van toezicht *en juridisch advies*.

Amendement

De lidstaten machtigen de toezichtsinstantie om in beroepsprocedures tegen beslissingen van aanbestedende diensten krachtens nationaal recht bevoegde gerechtelijke instanties aan te zoeken wanneer deze een schending heeft vastgesteld tijdens haar activiteiten van toezicht *of bij de behandeling van de verslagen die haar overeenkomstig artikel 30 door de aanbestedende diensten zijn voorgelegd*.

Amendement 51

Voorstel voor een richtlijn
Artikel 87 – lid 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

1. De lidstaten stellen structuren voor technische ondersteuning ter beschikking om aanbestedende diensten juridisch en economisch advies, voorlichting en bijstand te verlenen bij de voorbereiding en uitvoering van aanbestedingsprocedures. De lidstaten zorgen er eveneens voor dat elke aanbestedende dienst bekwame bijstand en adviesverlening over individuele aangelegenheden kan verkrijgen.

Amendement

1. De lidstaten stellen structuren voor technische ondersteuning ter beschikking om aanbestedende diensten juridisch en economisch advies, voorlichting en bijstand te verlenen bij de voorbereiding en uitvoering van aanbestedingsprocedures. De lidstaten zorgen er eveneens voor dat elke aanbestedende dienst bekwame bijstand en adviesverlening over individuele aangelegenheden kan verkrijgen, *in het bijzonder ten aanzien van de bepalingen van de artikelen 54, 55 en 71*.

Amendement 52

Voorstel voor een richtlijn
Bijlage XI – streepje 1 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

- Conventie nr. 94 inzake arbeidsclausules in overheidsopdrachten;

PROCEDURE

Titel	Plaatsing van overheidsopdrachten		
Document- en procedurenummers	COM(2011)0896 – C7-0006/2012 – 2011/0438(COD)		
Commissie ten principale Datum bekendmaking	IMCO 17.1.2012		
Advies uitgebracht door Datum bekendmaking	JURI 17.1.2012		
Rapporteur voor advies Datum benoeming	Giuseppe Gargani 13.2.2012		
Behandeling in de commissie	26.4.2012	30.5.2012	19.6.2012
Datum goedkeuring	11.10.2012		
Uitslag eindstemming	+: -: 0:	13 9 0	
Bij de eindstemming aanwezige leden	Luigi Berlinguer, Sebastian Valentin Bodu, Giuseppe Gargani, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Gerald Häfner, Sajjad Karim, Klaus-Heiner Lehne, Antonio Masip Hidalgo, Bernhard Rapkay, Evelyn Regner, Francesco Enrico Speroni, Rebecca Taylor, Alexandra Thein, Rainer Wieland, Cecilia Wikström, Tadeusz Zwiefka		
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervanger(s)	Piotr Borys, Eva Lichtenberger, József Szájer, Axel Voss		
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervanger(s) (art. 187, lid 2)	Sylvie Guillaume, Salvatore Tatarella		